

Moj Dedek i vila Gorica

Moj Dedek, Jekuminijev Tonč z Varaždinbrega je čuda put išel v Goru¹ za vrganji. Negda zato kaj mu se išlo, a negda zato kaj je trebalo pribaviti nekaj za skuhati. Familija je bila velika, a v jesen se zaklal samo jeden pajcek. Drugoga su prodali, kaj bi se f hiži našlo nekaj penes, za porez, za kupiti soli, olja i cukora; ne daj Bože za doktora. Nekaj se mesa podelilo pri kolinju, nekaj se delo f čurke i klobasice, a nekaj speklo i zalejalo v mast. S tim kaj je bilo v masti trebalo je zbaviti cielu zimu, prtuletje i leto. No, zmislím se ja da je Dedek imel pušku, a po zimi je bilo čuda zajcov. Gda-gda se pri kuružnjaku našel i kakšni fazan ili drugi ftič. I tak bi se zbavil nedeljní obed. Gda je bilo vrganjof, vsi smo bili veseli. Bilo je to šumsko meso. Onda ih je bilo puno više nek denes, brali su se vrganji, lisičke, prsteci i šmrčki. Druge glive su „nie bile dobre“. Baka bi narezala luka i zdinstala ga na masti. Dedek je z svojom, jako oštrom kusturom za cieplenje ščistil i narezal vrganje, i del ih na luk. Dok su se vrganji dinstali, baka je zela nekaj jajec, razbila ih v zdelicu, posolila, dobro ih strajbala, a onda dodala malo mlijeka i malo kuruzne miele, pak je i to zmiešala. Gda su vrganji bili blizu gotovoga, baka je žutu masu zlejala na vrganje i još jedno par minut pekla uz miješanje. Vrganji su bili gotovi i to je bilo jako dobro jelo.

Jemput, gda Dedeka dogu ni bilo z Gore, Baka se je jako srdila. Gundrala si je vu bradu „da se je pak odsmucal k onoj.....“ Bila sem još mala pucika, niesem niti f škuolu išla, pak sem nie zapamtila kaj je to Baka rekla. Zato sem pitala Dedeka gda se vrnul doma, kam je on to išel da se je Baka tak srdila. Je, rekel je Dedek, zišel sem se v Gori z Vilom Goricom, pak smo se malo spominali. A kaj ste se to spominali? pitala sem ja. Bum ti drugi put povedal, gda bum mel čas. Zdaj si idem malo počinuti.

Mislil si je on da bum ja pozabila i da više ništ ne bum pitala. Ali ja sem bila jako dosadno diete i furt sem spitavala kaj se je on to spominal z Vilom Goricom. I tak, jemput dok je curel dešč, pak je nie mogel reči da ima na gruntu posla, a Baka je nekaj hasnila po hiži, posel me je na kolena i počel pripovedati:

Najpredi ti moram povedati gdo je Vila Gorica. To ti je fajna mlada žena koja živi f Gori, blizu Mozdrnjaka. Ne znam točno gdi, nigdar sem ni bil pri njoj doma. Ali rekla mi je da živi f pečini, i to ne samo v jednoj. Tu, jedno dvajsti kilometrof daleko blizu Kamene

¹ Toplička gora – gorski masiv između Varaždina i Varaždinskih Toplic.

Gorice ima Petračeva pečina². Mora imeti više hiži kaj bi se mogla skriti dok dešč curi. A tam ima čuda zgodnih mladih dečkof s kojima se vile rade igraju, a na gmajnama se najde i koji mali gujcek od kojega se more dober obed napraviti.

Nije Vila Gorica sama. Jiene sestrice živiju po vsim šumami i gorami na svijetu. Jena se zove Vila Velebita i živi na velikoj, velikoj planini blizu mora. Ona čuva vse kaj živi na Velebitu, i vse putnike koji prođu.

Vile rade pomažuju ljudima. Vučiju ih kak vrganje iskati, kakšna vse jela od vrganjof se more skuhati, kak od šumskega raslinja lieke slagati, kakšne betege se s tim liekima more vračiti i kak zemlu delati da bi bolše rodila. One znaju i kak od vrbe frulicu napraviti, kak na travu fučkati i kak najlepše verze slagati.

Treba posluhnuti šumske vile. Čuda toga znaju i moreju.

Ali nemrem ti denes više pripovedati. Naš si zapamtila ak bum preveč rekel.

Još jemput je Dedek štel pripovedati o Vili Gorici. Rekel je da su se pak zišli v Gori gda je išel za vrgajima. Vila Gorica pokazala mu je gdi je steza za raj. Nigdar nesmeš tam iti, rekla mu je. Če jemput zagaziš na tu stezu ne buš se više vrnul nazaj. I nigdar nišče ne bu znal kam si otišel.

Ja bi tak rada vidla Vilu Goricu. Pitala bi ju gdi ima čuda vrganjof, morti i lisički ili šmrčkof. Spominala bi se ž njom o kaj čemu. Ona sigurno zna kak se je negda živelo na Varaždinbregu, a i kak se bu živelo dok ja zrastem, i dok bum jako stara.

Jemput, potlam nekaj liet, gda Dedeka više nije bilo ja sem si mislila da ga je ona sigurno otpeljala na stezu za raj. Suoma sem otišla do Mozdrnjaka³, sela si na nekšni trček i mislila sem si ali bu došla k meni. Nekaj je šuškalu v listju. Činilo mi se da se ženska v bieli opravi skriva med svržjem. A onda sem čula stihopevanje:

Nie za decu v goru iti, ima preveč za hoditi. Jena steza vodi v raj, ali nemreš ž nje nazaj.

Vila se je zgubila v šumi, a mene je bilo strah iti ju iskat. Niesem znala gdi bi ta steza mogla biti, pak sem se rejši vrnula doma. Ali, znala sem da se bum mi dvie opet našle. Mora mi povedati vse verze koje zna o Varaždinbregu, vse ono kaj je Dedek

² Petračeva pečina – pečina u bregima blizu Novog Marofa.

³ Mozdrnjak - izvor u zapadnom podnožju Topličke gore, teče kao istoimeni potok kroz Pintaričevu grabu na Varaždinbregu.

isripovedal njoj, a ne meni, i ono kaj su joj sripovedali drugi dok su si v Gori počivali.
A onda bum ja to vse zapisala pak buju vsi mogli prečitati.